

Nefndasvið Alþingis
B.t. Kristjönu Benediktsdóttur
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 21. nóvember 2013

Efni: Umsögn Félags atvinnurekenda um frumvarp til laga um breytingu á tollalögum, nr. 88/2005, með síðari breytingum (úthlutun tollkvóta).

I. Almenn

Vísað er til frumvarps til laga um breytingu á tollalögum, nr. 88/2005, með síðari breytingum (úthlutun tollkvóta) sem lagt var fyrir á Alþingi á 143. löggjafarþingi. Félagsmenn Félags atvinnurekenda (FA) og íslenskir neytendur almennt hafa mikla hagsmuni af því að vandað sé vel til verka þegar settar eru reglur um niðurfellingu verndartolla á matvöru. Það er því mikilvægt að slíkt fari fram að vel ígrunduðu máli og með hagsmuni almennings að leiðarljósi. Ennfremur má minna á að stjórnvöld vinna nú að einföldun regluverks en umræddur málaflokkur þarf svo sannarlega á því að halda reglumgjörð sé einfölduð.

II. Athugasemdir

Félag atvinnurekenda gerir nokkrar athugasemdir við umrætt frumvarp að því er varðar núverandi fyrirkomulag á úthlutun á WTO tollkvóta. Félagið áskilur sér rétt til að koma með frekari ábendingar er varða aðra þætti frumvarpsins á síðari stigum.

Almenn

Að mati FA snýst efni ákvæðisins að mestu um að koma til móts við athugasemdir umboðsmanns Alþingis, en síður því að mæta þeim skuldbindingum sem Ísland hefur tekið á sig gagnvart WTO. Það eru mistök að mati FA. Mál þetta snýst fyrst og síðast um skyldur íslenska ríkisins að þjóðarrétti, möguleika til tekjuöflunar fyrir ríkissjóð, lögmæti gjaldtöku og rétt neytenda til aðgengis að ódýrari matvöru. Efni frumvarpsins í núverandi mynd breytir engu um þá staðreynd að íslenska ríkið er ekki að uppfylla þjóðréttarlegar skyldur sínar og innheimtir umtalsverð gjöld án þess að fyrir þeirri gjaldheimtu sé fullnægjandi lagastoð.

Umrætt frumvarp ætti því að miða að því að gera nauðsynlegar breytingar á umræddu ákvæði.

Skyldur Íslands

Íslenska ríkið hefur fullgilt samninginn um stofnun Alþjóðaviðskipta-stofnunarinnar sem undirritaður var í Marakess í Marokkó, 15. apríl 1994. Með gildistöku samningsins voru innflutningshöft á landbúnaðarvörur afnumin og er ekki lengur hægt að hefta innflutning nema skv. þröngum undanþáguheimildum GATT-samningsins. Samkvæmt samningnum eiga tollkvótar á lægri tolltöxtum eða engum tolli að tryggja lágmarksinnflutning á bannvörum, það er vörum sem enginn eða óverulegur innflutningur var á fyrir gildistöku samningsins.¹

¹ Frv. til laga um breytingu á lögum vegna aðildar Íslands að Alþjóðaviðskiptastofnuninni, 27. mál, þskj. 29, 119. lögþ.

Það magn sem heimilt var að flytja inn var 3% af ákveðnu neysluviðmiði sem tekið var á níunda áratug síðustu aldar. Það viðmið hefur hins vegar ekki verið uppfært frá þeim tíma. FA telur rétt að löggjafinn bæti úr þessum meinbug og miði innflutningsmagn við hlutfall af núverandi neyslu. Er það réttilega ákvarðað sem 5% af heildarneyslu á íslenskum markaði. *Hér skal vísað í ítarlega umsögn FA um sama efni (508.mál á 140. löggjafarþingi) sem dagsett er 12. mars 2012.* Þar er m.a. bent á innflutningur stóð undir mjög litlu af heildarneyslu árið 2010. Í tilviki alifugla var það 0,8%, í tilviki svínakjöts var það 1% og í tilviki nautakjöts 2,4%. Í sömu umsögn er á það bent að innflutningur á þessum afurðum geti skilað hinu opinbera verulegum tekjum, auk þess sem verð til neytenda yrði hagstæðara.

Leggur FA það til að fest verði í lög ákveðið magn í tölustöfum sem uppfærist á síðari tíma en ekki í hlutfallstölum. Nauðsynlegt er að magn og tegund vöru sé bundið með hlutlægum hætti í lagatexta og að auki sé skýrt hvað viðmið séu viðhöfð varðandi viðkomandi tölur.

Um gjaldtöku

Í stjórnarskrá eru miklar kröfur gerðar til forms og efnis þegar hið opinbera tekur gjald úr hendi borgaranna. Núverandi fyrirkomulag kemur hvergi nærri því að uppfylla þær skyldur. Hvergi kemur fram hvaða gjöld skuli innheimta né með hvaða hætti. Þetta er ótækt enda skýr áskilnaður um það í stjórnarskrá að skattar verði aðeins innheimtir skv. settum lögum og að óheimilt sé að eftirláta stjórnvaldi ákvörðun um það hvort að skattur er innheimtur eður ei.

Verði ekkert að gert blasir það við íslensk fyrirtæki munu sækja endurgreiðslu á þeim ólögmætu gjöldum sem þeim hefur verið gert að greiða samkvæmt þessu ólögmæta fyrirkomulagi. Munu þau þar eiga rétt á endurgreiðslu allra gjalda síðustu fjögurra ára með vöxtum og dráttarvöxtum. Þessi ólögmæta gjaldtaka er því skammgóður vermir fyrir ríkissjóð.

Það er eðlilegt og rétt að löggjafinn lagi þá meinbugi sem eru á núverandi lögum. Felur það í sér að sett verði í lög skýrt ákvæði um það hvað er heimilt að flytja inn, í hvaða magni og á hvaða gjöldum. Löggjöf í annarri mynd mun aldrei standast þær kröfur sem gerðar eru til laga sem heimta gjald úr hendi borgaranna eða takmarka atvinnufrelsi þeirra. Þá verður ekki hjá því komist að geta þess að hagsmunir neytenda af auknum innflutningi þessara vara er gríðarlega mikill.

III. Annað

Að lokum áskilur Félag atvinnurekenda sér rétt til að koma frekari athugasemdum á framfæri á síðari stigum.

Félagið lýsir sig jafnframt reiðubúið til að funda um efnið sé þess óskað.

Virðingarfyllst,

Almar Guðmundsson
Framkvæmdastjóri